

Het Heilig Oliesel (3)

Saoedi-Arabië in de tang

Nu de Irakese olie weer rijkelijk vloeit wordt de druk op de hoofd-oliekraan, Saoedi-Arabië, opgevoerd. De dalende olieprijsen brengen het land aan de rand van een bankroet. Dat beperkt de speelruimte voor de anti-Amerikaanse prinsen. Maar van binnenuit dreigt een ander gevaar, dat een einde aan de 'oliegarchie' van de sjeiks kan maken. De nachtmerrie van Bush.

Stan van Houcke

'Hoewel het onopgeloste conflict met Irak een onmiddellijke rechtvaardiging verschaft, overstijgt de noodzaak van een aanzienlijke Amerikaanse militaire aanwezigheid in de Golf het vraagstuk van het regime van Saddam Hoessein.' Zo concludeerde in september 2000 het 'Project voor de Nieuwe Amerikaanse Eeuw', een invloedrijke denktank, opgericht door de huidige beleidsbepalers van de Amerikaanse buitenlandse politiek Cheney, Rumsfeld en Wolfowitz.

Uit deze conclusie blijkt dat het niet in de eerste plaats gaat om Irak. In feite draait het om Saoedi-Arabië, de grootste producent binnen OPEC, die de olieprijs bepaalt. Onlangs stelde Michael Renner, olie-expert van het in Washington gevestigde World Watch Institute het aldus: 'De heerschappij over de Irakese olie zal de Verenigde Staten in staat stellen de Saoedische invloed op de oliepolitiek te verminderen en Washington een enorme macht over de wereld-oliemarkt geven.' Zodra de Irakese olie-industrie op volle toeren draait zal 'Saoedi-Arabië niet langer

meer de dominante producent zijn, die eigenhandig de oliemarkt kan beïnvloeden... Het openen van de Irakese oliekraan zal de wereld overspoelen en prijzen aanzienlijk omlaag drijven.'

Straatarme natie

Sinds het herenakkoord van 1945 over de olie tussen president Roose-

'Saoedi-Arabië steunt onze vijanden en valt onze bondgenoten aan'

velt en de Saoedische koning Ibn Saoed is de situatie in de wereld ingrijpend veranderd. Zelfs in het conservatieve Saoedi-Arabië, waar het aantal inwoners de afgelopen dertig jaar is verviervoudigd tot meer dan 21 miljoen mensen. Rond de 60 procent van de bevolking is nu jonger dan twintig jaar. Het officiële werkloosheidscijfer is 15 procent, maar onofficieel bedraagt het meer dan 25 procent. De helft van de aca-

demici is afgestudeerd in een islamstudie en bezit dus kennis die nutteloos is voor het opbouwen van een moderne economie. Het koninkrijk telt zeventienduizend prinsen en de corruptie onder de elite is bijzonder hoog. De olieopbrengsten zijn gedaald van 227 miljard dollar in 1981 naar 31 miljard dollar vijf jaar later en zijn sindsdien op hetzelfde niveau blijven steken. Het gemiddeld inkomen per hoofd van de bevolking is de afgelopen twintig jaar meer dan gehalveerd. Vorig jaar daalde de economie met twee procent. In 1981 bezat Saoedi-Arabië honderd miljard dollar aan financiële reserves. In 2000 had het een buitenlandse schuld van 150 miljard dollar.

Al die miljarden verdwenen als gevolg van oorlogen en wapenaankopen. Saoedi-Arabië financierde Irak in zijn oorlog tegen Iran met 26 miljard dollar voor een bloedbad, waarbij - in de woorden van Henry Kissinger - 'het uiteindelijke Amerikaanse belang... is dat beide partijen zullen verliezen.' Volgens de aloude koloniale doctrine van verdeel en

heers wilde Washington wel dat het regime van ayatollah Khomeini werd vernietigd, maar niet dat het Irakese regime daardoor een regionale grootmacht zou worden. Met in totaal 36 miljard dollar financierde Riyadh met andere Golfstaten de Golfoorlog van 1991. En in de jaren '90 kocht Saoedi-Arabië voor honderd miljard dollar aan wapens, voornamelijk van de Verenigde Staten, bijna veertig procent van de wereldwijde wapenverkoop aan ontwikkelingslanden in tien jaar tijd, zodat de VS in feite vorstelijk verdiende aan die Golfoorlog. Bovendien is er sprake van kapitaalvlucht. Vele miljarden dollars oliegeld van de elite werd in Amerikaanse concerns geïnvesteerd.

Het probleem is nu dat Saoedi-Arabië van een schatrijk land een strartarme natie is geworden en niet langer meer als buffer kan fungeren

voor een te hoge olieprijs. In 1981 kon het onbezorgd tien miljoen vaten per dag produceren, maar twee decennia later niet meer. Na een lange periode van lage prijzen besloot OPEC in maart 1999 de productie te verminderen om zo de prijs op te drijven. Daarmee nam Saoedi-Arabië voor het eerst duidelijk afstand van zijn vroegere matigende rol, waarbij het als grootste produ-

'De oorlog werd verklaard door Bin Laden, maar er zijn duizenden Bin Ladens'

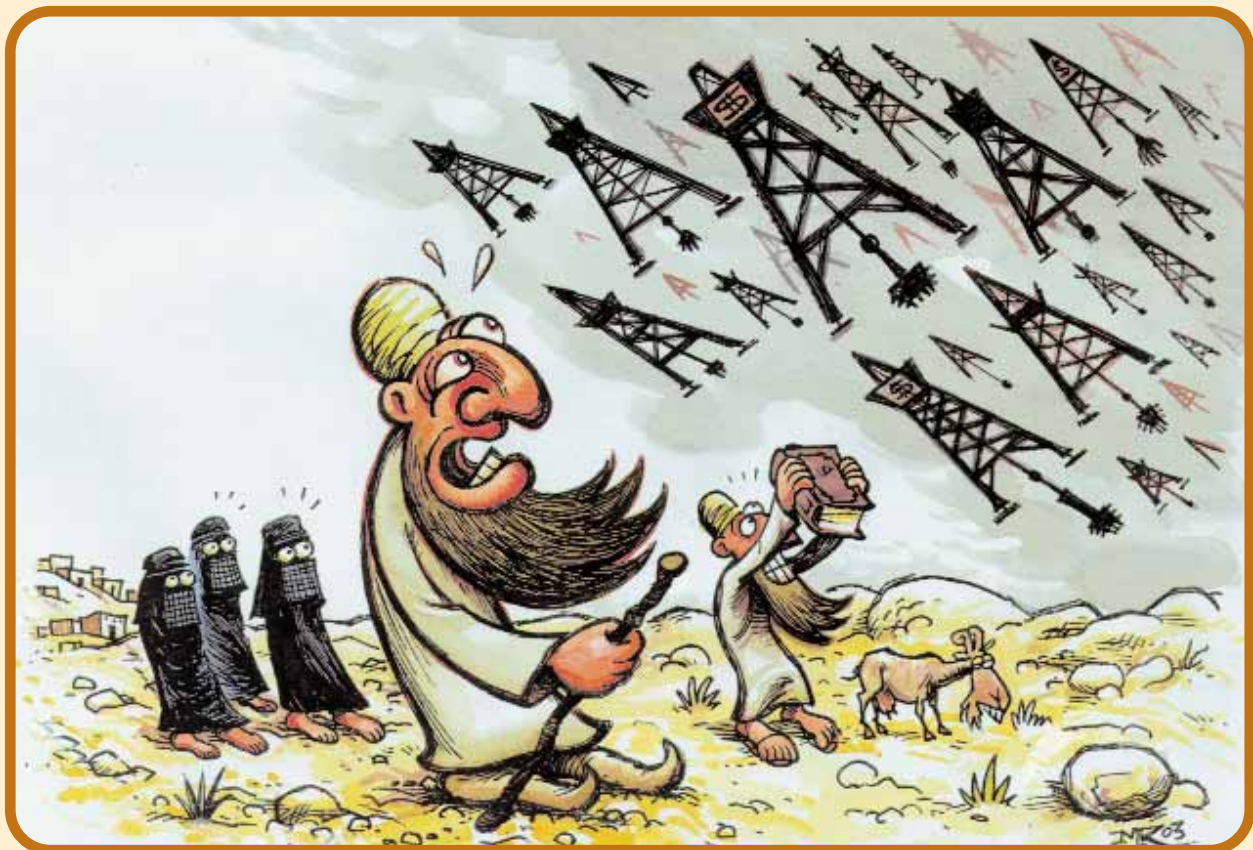
cent binnen de organisatie volgens afspraak met de Amerikanen de prijs zo laag mogelijk hield. Die tijd van het op commando zoveel mogelijk

oppompen is voorbij: de prijs zou dan teveel zakken, de inkomsten zouden dalen, de armoede van de eigen bevolking zou verder toenemen en daarmee de binnenlandse spanningen, waardoor het voortbestaan van het koningschap bedreigd wordt. De sjah van Iran was een illustrerend voorbeeld geweest van hoe een verpauperde bevolking en een opkomend fundamentalisme een regime ten val konden brengen.

Ondanks of beter nog: juist dankzij de massale Amerikaanse politieke en militaire steun.

Centrum van het kwaad

Augustus vorig jaar lekte een geheim rapport uit, waarin Saoedi-Arabië 'het centrum van het kwaad' werd genoemd, de meest gevaarlijke tegenstander in het Midden-Oosten. Het was geschreven door de Rand Corporation voor het Pentagon, dat

[Illustratie:] Marcel Ruyters

een invloedrijke stem heeft bij het bepalen van het Amerikaanse regeringsbeleid. Volgens de Britse krant *The Observer* wordt 'Washington geadviseerd een directe confrontatie aan te gaan met de voormalige bondgenoot, om zonnig zijn olievelden, die van cruciaal belang zijn voor de Amerikaanse energie, in beslag te nemen... Vice-president Dick Cheney, die zelf commerciële belangen heeft in het Midden-Oosten, omschreef... in Californië zonder omwegen zijn bezwaar tegen Saddam: "Hij zit boven op 10 procent van 's werelds olievoorraden." *The Observer* voegde eraan toe: 'als Saddam ten val wordt gebracht, dan verwachten de Westerse oliemaatschappijen, onder aanvoering van ExxonMobil veel makkelijker toegang te hebben tot die oliereserves, waardoor ze minder afhankelijk worden van de Saoedische olievelden en de toekomst van de Saoedische koninklijke familie.' In het rapport van de Rand Corporation wordt ervoor gewaarschuwd dat de Saoedische koninklijke familie afhankelijk is van islamitische terroristische groeperingen die gelieerd zijn aan Al-Qaida en dat men miljarden dollars besteedt aan het steunen van, antiwesterse, religieuze activiteiten in de hele wereld. De regering Bush wordt aangeraden een ultimatum te stellen door het dreigen met militaire en financiële middelen. De VS zou zelfs voorbereidingen moeten treffen om de Saoedische olievelden in beslag te nemen. 'De Saoedi's zijn op elk niveau van de terroristische keten actief, van planners tot financiers, van leidinggevend kader tot uitvoerend soldaat, van ideoloog tot cheerleader... Saoedi-Arabië steunt onze vijanden en valt onze bondgenoten aan', aldus de Rand Corporation,

waarin onder andere de voormalige minister van Buitenlandse Zaken Henry Kissinger zitting heeft, benevens de voormalige vice-president Dan Quayle en de voormalige ministers van Defensie James Schlesinger en Harold Brown.

Rad voor ogen gedraaid

Een jaar eerder al schreef de bekende onderzoeksjournalist Seymour Hersh in *The New Yorker* over onderschepte telefoongesprekken tussen leden van de Saoedische koninklijke familie waaruit duidelijk werd hoe corrupt, verzwakt en vervreemd het regime is van zijn religieuze achterban, hoe 'het zijn toekomst veilig probeert te stellen door het verstrekken van honderden miljoenen dollars aan... beschermingsgeld aan fundamentalistische groeperingen die het regime willen omver werpen.... In recente

**'Nachtmerrie van Washington:
een staatsgreep
in Saoedi-Arabië'**

interviews beschrijven huidige en voormalige veiligheids- en militaire functionarissen de groeiende instabiliteit van het Saoedisch regime... Ondanks zijn olie-inkomsten heeft Saoedi-Arabië al meer dan een decennium een begrotingstekort en nu een grote buitenlandse schuld. Amerikaanse bouwondernemingen en oliemaatschappijen voeren elk jaar miljardenopdrachten uit in Saoedi-Arabië, 's werelds grootste olieproducent. Eind vorig jaar werkte Halliburton, de olie-dienstverleningsmaatschappij waarvan Dick Cheney hoofd was... in Saoedi-Arabië... De CIA

werd ervan weerhouden om risicovolle inlichtingenoperaties in het land uit te voeren... In 1994 liep de eerste secretaris van de Saoedische ambassade bij de Verenigde Naties over en zocht politiek asiel in de Verenigde Staten. Volgens zijn advocaat Michael Wildes bracht hij ongeveer veertien-duizend interne regeringsdocumenten met zich mee die de corruptie beschreven van de Saoedische koninklijke familie, de schendingen van de mensenrechten en de financiële ondersteuning van terroristen... Er werd een ontmoeting gearrangeerd op het kantoor van zijn advocaat met twee FBI-agenten en een onder procureur-generaal van de Verenigde Staten. "Wij gaven hun een dwarsdoorsnede van de documenten en legden die op tafel", verklaarde Wildes vorige week tegenover mij. "Maar de agenten weigerden ze te accepteren..." Een vooraanstaande olie zakenman uit het Midden-Oosten vertelde me in een recent gesprek: "Het wordt tijd om de waarheid onder ogen te zien. De oorlog werd verklaard door Bin Laden, maar er zijn duizenden Bin Ladens. Zij bepalen de regels van het spel – de agenda. Het is een nieuwe vorm van oorlog. Die fabelachtige militaire machine van jullie is volstrekt nutteloos... Mensen zoals ik hebben jullie een rad voor ogen gedraaid... We proberen jullie te behagen, maar we voelen ons al jarenlang gekwetst..." Het Saoedisch regime "zal na verloop van tijd exploderen", zei hij. Over de terroristen die verantwoordelijk zijn voor de aanvallen van 11 september verklaarde hij: "Nu bepalen zij de timing. Als ze soortgelijke operaties in Saoedi-Arabië uitvoeren, dan zal de prijs van de olie omhoogschieten tot honderd dollar per vat", aldus het artikel van Seymour Hersh.

Steunpilaar van Amerika

Mocht het Saoedisch koninklijk huis ten val worden gebracht door islamitische fundamentalisten dan zou, zoals het verdrijven van de Sjah van Perzië eerder al aantoonde, dit niet alleen ernstige gevolgen hebben voor de olietoevoer, maar ook voor de miljardenverkoop van wapens aan dat land. Op dat laatste wees enige tijd geleden de oud CIA-functionaris Stephen Pelletiere: 'De Saoedi's kopen gigantische hoeveelheden wapens van de Verenigde Staten, met als gevolg dat ze een steunpilaar

Carlyle Groep is een nogal schimmige firma in de zin dat we er niet zoveel informatie over krijgen als we zouden moeten, maar zeker is dat een van de sectoren waar ze zich mee bezighouden wapenproductie is. De Saoedi's zijn leden van de Carlyle Groep evenals, zoals ik eerder al zei, prominente Texanen.'

Hoge posities binnen de Carlyle Groep worden bekleed door voormalige Amerikaanse regeringsfunctionarissen, een minister van Defensie, van Buitenlandse Zaken, een Witte Huis-adviseur, en Bush senior. Op 27

vaartbedrijven... Osama is een van de meer dan vijftig kinderen van Mohammed Bin Laden, de grondlegger van het familiebedrijf dat een waarde van vijf miljard dollar vertegenwoordigt.'

Een oorlog tegen Irak zal voor de Carlyle Groep, waaraan de families Bush en Bin Laden zijn verbonden, uiterst lucratief zijn. Een maand vóór de aanslagen van 11 september verklaarde FBI-agent John O'Neill: 'Het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken – met achter zich de olielobby, die de entourage vormt van president Bush - heeft verhinderd dat er een poging werd gedaan de schuld van Bin Laden aan te tonen... Het belangrijkste obstakel bij het onderzoek naar islamitisch terrorisme waren de belangen van de Amerikaanse olieconcerns en de rol die daarbij door Saoedi-Arabië gespeeld werd.' Uit frustratie nam O'Neill ontslag. Op 11 september kwam hij als veiligheidsfunctionaris van de Twin Towers om het leven.

Gekuisst VN-rapport

Een paar maanden geleden rechtvaardigde president Bush tijdens een persconferentie een militaire invasie van Irak door erop te wijzen dat massavernietigingswapens bedoeld zijn om een vijand af te schrikken. Vandaar dat de Amerikaanse regering met al haar oliebelangen geen stap achteruit zal doen, 'want ik weet wat er op het spel staat', aldus Bush. Zodra het regime in Bagdad voldoende massavernietigingswapens bezit, zal het onaantastbaar zijn, en niet langer onder druk kunnen worden gezet. Irak zou dan uitgroeien tot een regionale grootmacht en Washington zou elke greep op de olieprijsen voorgoed verliezen. Alleen binnen de context van de olie

zijn van de Amerikaanse wapen- en munitie-industrie. Het is die connectie die regeringen als die van Bush in stand moet houden. Het is waar dat er een persoonlijke band bestaat tussen de Saoedi's en de Bush familie, maar dat is niet de enige reden waarom de Bushes zich in de gekste bochten wringen om de Saoedi's te vriend te houden en met hen samen te werken. Het werkelijke belang vormen de enorme wapencontracten van miljarden en nog eens miljarden dollars, die concerns als Raytheon en Boeing en niet te vergeten de Carlyle Groep in leven houden. De

september 2001 berichtte *The Wall Street Journal* het volgende: 'Wanneer de VS zijn defensiebudget verhoogt in verband met zijn missie een einde te maken aan de terroristische activiteiten die Osama bin Laden ten laste worden gelegd, zal daar iemand geheel onverwacht van mee profiteren: de familie van meneer Bin Laden... De puissant rijke Saoedische clan... heeft geïnvesteerd in een aandelenfonds dat werd ingesteld door de Carlyle Groep, een handelsbank uit Washington met goede connecties, die zich specialiseert in het opkopen van defensie- en ruimte-

[Cartoon:] Patrick Chapatte/Globecartoon.com

spelen massavernietigingswapens een rol, zoals duidelijk wordt uit het feit dat Israël en Pakistan nucleaire wapens bezitten. Bovendien kreeg het Saddam-regime in de jaren tachtig de grondstoffen en onderdelen voor chemische en biologische wapens op grote schaal van de Verenigde Staten om daarmee het Iran van ayatollah Khomeini te bestoken.

Vandaar ook dat de regering Bush meer dan 3000 pagina's verwijderde uit het 12.200 pagina's tellend wapenrapport dat Irak aan de Verenigde Naties overlegde. Pas daarna kregen de niet-permanente leden van de Veiligheidsraad het rapport in handen. In de gekuiste versie was niet meer te lezen hoe betrokken Amerikaanse concerns, universiteiten en politici, onder wie Bush senior zelf, betrokken waren geweest bij de wapenhandel met Saddam. Dat is ook de reden waarom de Amerikanen er zo zeker van waren dat Irak op zijn minst nog grondstoffen en onderdelen voor massavernietigingswapens bezit.

Machteloze despoot

Tot het aantreden van de 'olieregering' van president Bush was de achterliggende gedachte van de Amerikaanse buitenlandse politiek dat een machteloze despoot te verkiezen was boven een krachtig democratisch bewind in Iran. Een dictator is makkelijker aan banden te leggen dan een pluriforme groep democraten. In wezen is dit nog steeds het politieke uitgangspunt, zoals blijkt uit een artikel van de hoogleeraar Kanan Makiya, lid van de Iraakse democratische oppositie, die in de tijd dat het Westen het regime van Saddam steunde, het boek 'Republic of Fear' schreef. Daarin onthulde

Makiya de terreur in zijn land, zonder dat dit ook maar enige ophef veroorzaakte onder Westerse politici.

In *The Observer* van 16 februari jongstleden schreef hij dat de Amerikaanse regering voornemens is om na de val van Saddam 'Amerikanen te benoemen om Iraakse ministeries te leiden... Het plan zoals het vorige week aan de Iraakse oppositie in Ankara gedictieerd werd door een delegatie onder leiding van de Verenigde Staten, voorziet verder in de benoeming door de Verenigde Staten van een onbekend aantal Iraakse collaborateurs in een raad van adviseurs voor deze militaire regering... De [Amerikaanse] bureaucraten die verantwoordelijk zijn voor dit plan komen uit regeringskringen die altijd al vijandig hebben gestaan tegenover het idee van een door de Amerikanen

'Ik had opdracht gekregen om een politiek te voeren die voldoet aan de definitie van genocide'

gesteunde democratische transformatie van Irak... Vandaar dat het uitgangspunt is... het aanstellen van een onverbloemd militaire heerschappij om de Irakezen hun legitieme rechten te ontfangen hun eigen toekomst te bepalen', aldus Makiya, die enkele weken daarvoor nog met president Bush had gesproken over de toekomst van Irak. Over een op handen zijnde bijeenkomst van de democratische oppositie, in Noord-Irak schreef hij: 'Wij zullen ongetwijfeld tegengewerkt worden door een Amerikaanse delegatie als die ervoor kiest om aanwezig te zijn... wij zullen hun pogingen bestrijden om de mannen en vrouwen te marginalise-

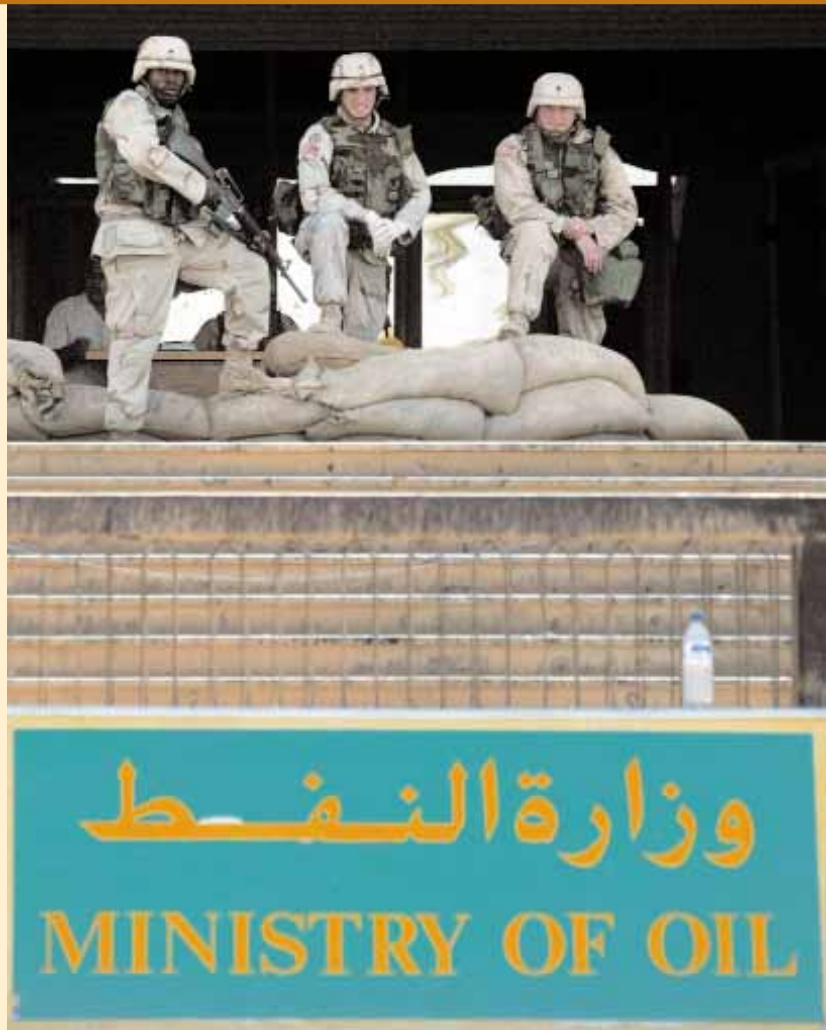
ren en opzij te schuiven, die hun hele leven hebben gewijd aan de strijd tegen Saddam Hoessein en daar zwaar onder hebben geleden.'

Op 27 februari jongstleden berichtte de Britse *Independent* dat 'de eerste bijeenkomst van de Iraakse oppositie gisteren in het hart van Iraakes Koerdistan werd overschaduwed door de aanwezigheid van zwaar bewapende Amerikanen. De bijeenkomst was bedoeld als een gebeurtenis van het allerhoogste belang voor de gecombineerde Iraakse oppositie groeperingen om een democratische toekomst voor het tijdperk na Saddam te lanceren. Maar de Amerikanen domineerden de bijeenkomst, luidkeels hun kijk op het proces van staatsvorming ten toon spreidend... "Stop met filmen en luister verdomme naar me", schreeuwde een van hen... De lijfwacht, met een zwarte vliegeniersbril op, was uitgerust met een machinegeweer en een pistool vastgegespt aan zijn dijbeen. "Hier valt niet over te onderhandelen en degene die dit niet aanstaat kan vertrekken." Inmiddels is bekend geworden dat zodra de invasie voltooid is Irak voor een nog onbepaalde tijd onder Amerikaans militair bestuur zal staan. Bovendien zal de regering Bush de militaire bezetting financieren met Iraakse oliegeld.

Antiwesterse haviken

Januari van dit jaar meldde de Britse *Times*: 'Tijdens... de jaren '90 verdrongen Franse oliemaatschappijen elkaar om contracten van vele miljarden met de Iraakse olie-industrie binnen te slepen. TotalFinaElf probeert al lang de concessie in handen te krijgen van het Majnoon-veld met een geschatte reserve van 10 tot 30 miljard vaten. Een verandering van

regime kan voor deze concerns een regelrechte ramp betekenen. Als Franse oliebelangen al bedreigd zullen worden door de ondergang van het Irakese regime, kunnen de consequenties voor Rusland... ronduit catastrofaal zijn... Rusland is de op een na grootste olieproducent van de wereld. Hoge olieprijsen zijn cruciaal geweest voor het funderen van drie jaar snelle economische groei. Moskou weet dat een verandering van regime in Irak uiteindelijk dramatische consequenties zal hebben voor de wereldprijzen want het opheffen van de sancties zal leiden tot een oververzadiging aan olie... De Russische regering gaat ervan uit dat voor elke dollar verlaging in olieprijs een economisch verlies van ongeveer 2 miljard dollar per jaar betekent... Een Westerse diplomaat in Moskou verklaarde: "Achter de schermen doen Parijs en Moskou verwoede pogingen om hun oliebelangen te beschermen..." De Verenigde Staten zijn er desperaat op uit de Saoedische overheersing van de wereldwijde olie-industrie te verzwakken. De gedachte van een staatsgreep door antiwesterse haviken in Saoedi-Arabië is de ergste nachtmerrie van de beleidsbepalers in Washington', aldus *Times*. Verwacht wordt dat na een succesvolle invasie de olieprijs zal halveren. De aanval op Irak is bedoeld om de macht van OPEC te vernietigen, zoals het Amerikaanse tijdschrift *Fortune* november vorig jaar schreef. Fadhil Chalabi, de uitgeweken Irakese oud-minister van Olie verklaarde daarover: 'Het zou niet in Iraks belang zijn met de OPEC samen te werken', waardoor de Irakese olie 'een alternatief voor Saoedische olie zal worden.' Niet langer meer zal dan Saoedi-Arabië de olieprijs kunnen bepalen. Centraal staat, om president

Amerikanen op wacht bij het Ministerie van Olie, Bagdad 23 april 2003.

Bush te citeren: 'affordable energy', betaalbare energie, om de Westerse economie draaiende te houden en banen te scheppen. Niet dat Riyadh de prijs tot krankzinnige hoogte zal opdrijven, want de Saoedische elite heeft voor miljarden in de Amerikaanse economie belegd, maar hun prijs is altijd nog hoger dan de grootaandeelhouders en hun vertegenwoordigers in Washington willen betalen.

Volkerenmoord

Ooit schreef de Duitse historicus Joachim Fest: 'Het vermogen anderen ongeluk in de herinnering te bewaren... te delen in de rouw, dat is het kenmerk van beschaving, daaruit bestaat het wezenlijke verschil tussen mensen en barbaren.' Ik moest daaraan denken toen ik op die warme middag in het kinderzieken-

huis van Bagdad de zesjarige Foead voor mijn ogen aan leukemie zag sterven. Helemaal alleen. Hij kwam uit Kirkoek, ver weg in het noorden. Zijn ouders hadden geen geld om de reis naar en het verblijf in Bagdad te betalen. Dagenlang had het jongetje doodstil met zijn hoofd tegen de metalen bedrand geleund, met zijn linkerhand hield hij dag en nacht een propje tegen zijn neus om het bloeden te stelpen. Medicijnen om het bloeden te stoppen mochten vanwege de sancties niet geïmporteerd worden. Het ziekenhuis had zelfs geen pijnstillers voor de kankerpatiëntjes.

Volgens de Verenigde Naties zijn als gevolg van de bombardementen waarbij de totale infrastructuur werd vernietigd en de al twaalf jaar durende sancties meer dan een half mil-

joen kinderen onder de vijf jaar om het leven gekomen. Een beleid dat de oud VN-coördinator van het Humanitaire Programma in Irak, Dennis Halliday, 'volkerenmoord' noemt en 'oorlogsmisdaden.' Na uit protest te zijn opgestapt verklaarde hij: 'Ik had opdracht gekregen om een politiek te voeren die voldoet aan de definitie van genocide: een bewust beleid dat in feite meer dan een half miljoen individuen... heeft vermoord. We weten allemaal dat het regime van Saddam Hoessein de prijs voor de economische sancties niet betaalt... Het zijn de gewone mensen die hun kinderen verliezen, of hun ouders.' Een decennium geleden vatte Robert Gates, de nationale veiligheidsadviseur van Bush senior, deze politiek kort maar krachtig samen: 'Irakezen zullen de prijs moeten betalen zolang Saddam aan de macht is.' Terwijl ik Foad zag doodgaan dacht ik aan Irakese ouders, aan al die moeders, die met veel pijn hun kind ter wereld hadden gebracht en met nog meer hartverscheurende pijn hun kind hebben zien sterven voor een zaak waarop zij geen enkele greep hebben.

Hoeveel vazen?

Inmiddels is de militaire invasie voltooid. Dinsdag 15 april berichtte verslaggever Wilfried Bossier in NRC Handelsblad dat 'voor het Palestine Hotel nu dagelijks honderden boze Irakezen [betogen] tegen de Amerikaanse aanwezigheid. "Weg met Bush! We kunnen ons land beter zelf besturen! Irak voor de Irakezen!", zijn hun leuzen... De betogers zijn vooral woest omdat de Amerikaanse troepen niet eens proberen het plunderen en brandschatten van woningen, ziekenhuizen en musea te verhinderen... "Hoe komt het toch dat

ze alleen bij het ministerie van Oliezaken de wacht houden? Dat werd onmiddellijk beschermd met troepen, maar niet de ziekenhuizen of het Iraaks Museum", vraagt een van de betogers.' Terwijl de wereldpers stond te kijken hoe een groep Irakezen, geholpen door Amerikaanse soldaten, een standbeeld van Saddam Hoessein omverhaalden, werd honderd meter verderop in het museum van oudheden de culturele erfenis van de mensheid door plundersaars geroofd of aan barrels geslagen. Het wereldwijd herhaald uitzenden van videobeelden waarop het plunderen van vazen te zien was, riep bij minister Rumsfeld grote ergernis op. 'Ik bedoel, hoeveel vazen hebben ze daar binnen staan', vroeg hij zich onder luid gelach van de opgetrom-

'De oliebronnen lijken beter beschermd dan ziekenhuizen'

melde pers af. Een dag later, woensdag 16 april, constateerde Amnesty International in een persbericht: 'Het lijkt erop dat er door de coalitie meer voorbereidingen zijn getroffen om de oliebronnen te beschermen dan het beschermen van ziekenhuizen en waterzuiveringsinstallaties.' Woensdag 7 mei meldt *The Washington Post* dat de olie dienstverleningsmaatschappij Halliburton, waarvan Dick Cheney directeur was en nog steeds groot aandeelhouder van is, van de Amerikaanse regering de opdracht heeft gekregen om in Irak aan de slag te gaan. Het concern kreeg dit miljar-dencontract zonder dat er sprake was geweest van een aanbesteding. De democratische afgevaardigde Henry Waxman eist dat de inhoud

van het contract openbaar wordt gemaakt. Volgens Waxman is de overeenkomst 'in strijd met de beweringen van de regering dat de Irakese bronnen door de Irakezen zullen worden beheerd, dat we daar niet zijn om de Irakese olie-industrie te runnen.'

Olie verzwelgen

Na de Golfoorlog van 1991 schreef Thomas Friedman, vooraanstaand columnist van de *New York Times*: 'De VS heeft geen troepen naar de Saoedische woestijn gestuurd om democratische principes te handhaven. De Saoedische monarchie is een feodaal regime dat vrouwen zelfs verbiedt om auto te rijden. Het is zeker niet de politiek van Amerika om de wereld te beschermen tegen feodalisme. Het gaat hier om geld, om het beschermen van regeringen die loyaal zijn aan Amerika en om het bestraffen van degenen die dat niet zijn en om de vraag wie de olieprijs bepaalt... het belang waar het om draait is het veilig stellen van de wereld voor degenen die olie verzwelgen,' waarbij centraal staat dat 'de verborgen hand van de markt nooit zal werken zonder een verborgen vuist.' Het is olie, almaar meer olie om een imperium met een dreigend begrotingstekort van 1,8 biljoen dollar, een handelstekort van meer dan 500 miljard dollar en een buitenlandse schuld van ruim 2 biljoen dollar in stand te houden. Een moreel en financieel failliet imperium, bezig met een vlucht vooruit, in een poging zijn hegemonie te handhaven.